

Јелена Стеванов ХАМЛЕТОВ ИЗБОР

Један покушај скенирања идентификације и неслагања

Уочимо ли несавршенство овога света, барем ћемо створити свој сопствени замак који ће, иако ефемеран, стајати на лицу земље као покушај исправке. Тада ће се огласити хармонично јединство бића и свести, уокривених оним што називамо судбином. Искључиће се сви други путеви, стазе и богазе, болно, али узалудно указујући на своју одбаченост.

Јер - један је избор.

Околности не чине човека - оне само чине видљивим оно што он већ јесте. Посматрајмо их, зато, као подскуп унапред детерминисаног концепта-путоказа.

Препусти се - потећи ћеш уклесаним жљебом и са великом вероватноћом доспећеш до постављеног ти увира у подскуп. У њему ћеш, не брине, савршено да опстојаваш - само дозволи себи да довољно отупиш, односно достигнеш завидни ниво апстрактног појма слободе. Тако нешто није урачунато у ову форму обитавања - та непостојећа креација није условљена вољом спољашњих сила, већ управо твојим непризнавањем њеног непостојања.

Уколико, пак, прихватиш ону другу, минималну вероватноћу, и искочиш из концепта.

Знаш, читав свет је, у ствари, један бесконачан ланац бића у коме је све хијерархијом повезано. Не можеш померити једну карику а да не уздрмаш читав ланац - одреди прво одстојање између онога што можеш да уживиш и онога што је већ учињено. Идеш против закона инерције и супротно од линије мањег отпора; не дозвољаваш да твоји подухвати буду само мера неумитности и подскуп подкупа околности.

Храбро? Можда сулудо? Суновратно?

Али има дражи.

Јер - има ли веће трагедије и већег изазова од саме твоје жеље да будеш оно што јеси, ван сваког концепта и путоказа?

Недело је извршено.

Морална равнотежа (ако је икад у потпуности и постојала) нарушена је. Тасови злочина и казне опасно вибрирају над лествицом узрока и последица. А ти?

Хтео-не хтео, постављен си управо у сам епицентар потреса. Покушаваш немо да се усправиш, али - схвати већ једном! Парадокс је у самом твом постојању у бујици морално инфантилних и безобличних, а ти, свеједно, мораш да начиниш покрет.

Оклеваш.

Први дрхтај твоје озлојеђене подсвести избациће на површину манифестацију махнитости под чијом ћеш чауром, заправо, да чепркаш и тражиш; бауљаш по живом песку сопствених скрупула, непрестано растерујући одјеке наметнуте ти улоге.

А захтев одзвања.

У теби се, све јаче, кристалише жеља, али не даш јој се. Покушавајући да је угушиш, само постајеш ближи сазнању о њеној неумитности. Бумеранг се увек враћа.

Постаје све топлије у твом унутарњем гротлу.

Пулсирање је брже.

Сад!

Еруиција прва

Опис

У сфери имагинације дошло је до визуелне представе извршења израженог чина, што је резултирало саинсфакцијом, чак олакшањем. Међутим, заштој настаје при преласку у етички ситуирану сферу, где долази до интензивног преиспитивања "учињеног".

Резултат шест

Такав чин не може бити у појинојности оправдан, јер подразумева поистовећивање управо са оним којим је и уперен.

Исход

Одустајање од самог акта (барем привремено).

После ерупције, логично би било да уследи барем смирење. Али, ти се налазиш у простору у коме су и основне законитости доведене у питање и релативизоване. Стога се суочи са чињеницом да је у твом дубинском попришту тек започела колосална ланчана реакција. А ти, након сваке ерупције, купиш избачене делове свести и градиш аксиом.

Чаура је пукла. Из непотребног, из вишка, исцурио је смао задах пепела и - умор. Прерано си се отворио, али, верујем, јара је постала несношљива; вентил је преко потребан, неопходан. Ново кључање на помолу.

Еруиција друга

Опис

Крајкоштрајна, али бурна превирања у сфери идејног нацрта даљих корака; долазак до чворовишта; синознаја веома једносавне могућности самоослобађања заустављена је набојима метафизичке природе.

Исход

Корак ближе одређивању граничне вредности мисаоног процеса.

Напомена:

Сада си тек угледао линију коју си, чепркајући, покушавао да нађеш.

Знам, ти си, у суштини, само опицавао било своје савести. Ослушкивао. Чекао моменат када се сви дамари сливају у један крик: "Бити ил' не бити!"

Прасак.

Вапај је на путу да пробије ионако већ истегљену мембрану дефинитивне тачке. Крај у почетку.

Кад - закони еластичности важе, изгледа, и у овој димензији! Вапај је одбијен и враћен на почетну позицију (још је добио и додатно убрзање).

Не. Не још. Доћи ће време.

Наново почињу да се ређају алтернативе Апсолуту. Иритирају нејасним обрисима. Крајности без могућности.

И ти, опет, исфрустриран умором, стављаш се на онај други тас и одмераваш.

У праву си - спаваћеш, али... хоћеш ли сањати?

Видиш ли како и уљуљкани занос мртвог хода може да обезбани?

Сада си тек уистину угледао линију.

Додирнуо.

И напустио.

Процес метаморфозе започет.

Следи процес трансфера из сфере мисаоног у сферу практичног. Циљ је постигнут: акумулисао си чврсто опипљиву подлогу за коју се хваташ.

Форма је промењена - папирни правоугаоници су се отворили и расули по плесној дворани.

Суздржаваш се, не желећи да оскрнавиш задовољење.

Још увек не.

Признај. Понадао си се да није само обичан пацов. Било би лакше да је тако. Али ти тај секунд забуне ноншалантно прескачеш и хладнокрвно се умотаваш у звук циничне опаске.

Маска. Најобичнија, чак лоша.

И те како си свестан пада.

Некролог је непотребан - доспеваш у критични међупростор скептичних негација самога себе. Акт уништења ипак тражи једну вишу објективну нужност као покриће, зар не? Овога пута то немаш. Искорачио си из области етичке дефинисаности и ступио у, до малопре, одбацивану.

Добровољно постајеш роб сопственог чина.

Искривљење пресудно

Опис

Као резултатића сирежа унутрашњих сила (које су произвеле изванредну заштитну нервних влакана), насилно је померање фокуса сферног огледала резоновања.

Резултат

Зраци произведени приликом покушаја фиксирања етичке валоризације злочина расијају се под бесконачно многу углова, што онемогућава формирање јасног појмовног одраза.

Наговештај. Зелено светло је упаљено.

Пролаз следећем искораку - омогућен.

Процес метаморфозе - насављен у нешто искривљеном смеру.

Ерупције су стишане. Остало је још само искривљење и започета метаморфоза.

Врхунац еволуције је ипак - аксиом.

Видео си мноштво решених у галопу ка коначном. Пиширевка љуске јајета.

Да те није, можда, додирнула узвишена безименост? Искривљење је, очигледно, учинило своје.

Скрупули, овога пута у форми киселине, већ довољно самонагрижене, играју последњи танго у твојој савести.

График функције вербалног иживљавања је у опадајућем интервалу, са тенденцијом ка апсолутној нули.

Диспропорција између сила акције и реакције - елиминисана.

Тачност дијагнозе болести је потврђена: чир је зрео за операцију.

Само се чека на долазак хирурга.

Опекао те је рески звук продирућег метала. Размакнуто грумење влажне учмалости натопљене црвима бежи назад у своју тишину. На тренутак, бљесак свести је креирао визију невероватног подударња.

Поражавајуће, зар не?

Тек сада саобразити ефемерију материји као еквивалент? И онда је уградити у темеље нихилистичке таме? Како је само лако похрлити резигнацији у загрљај! Ипак си, мора се признати, успео да додаш као катализатор у ту твоју, већ толико развучену, метаморфозу. Коначно је завршена.

На реду је само још *лабудова пјесма*.

Вечера је постављена. Позивају се сви да заузму своја места. Одступања из фреквентног опсега нису предвиђена - репертоар је строго нормиран:

*иронија на индивидуалном плану - загарантована (видиш, свеједно си упливао у подкуп почетног концепта);

*фарса укрштених мачева доприноси општој концепцији плана и програма;

*незаобилазних пар капи сувог отрова у чаши рујна вина;

*призвук фаталне патетике осушено виси у ваздуху. За свачији укус - по мало.

У милисекунди илузорне сатисфакције одузет ти је и последњи атом опције обитавања. Еволуција је промашена.

Покрет, и - песма је отпевана.

Толико за вечерас.

Представа је завршена.

Хвала на пажњи.

Епилоф

Лажан си аксиом саздао. Замак ни дошакао ниси.
А избор - нека ти Бој ојроси, јер то може једино Он.
Мој Хамлете.

Виђења која су помогла сажимању резултатића скенирања

1. Јан Кот: "Једење богова", "Нолит", Београд, 1974.
2. Миодраг Максимовић: "Тумачи времена", "Вук Караџић", Београд, 1971.
3. Никола Кољевић: "Шекспир трагичар", "Свјетлост", Сарајево, 1981.
4. Јан Кот: "Шекспир наш савременик", "Свјетлост", Сарајево, 1990.
5. Хуго Клајн: "Шакспир и човештво", "Просвета", Београд, 1964.
6. Анастасја Шубић: "Са Шекспиром", "Свјетлост", Сарајево, 1979.
7. Џ.Довер Вилсон: "Суштина о Шекспиру", "Култура", Београд, 1959.
8. Валтер Бењамин: "Есеји", "Нолит", Београд, 1974.
9. Норберт Винер: "Кибернетика и друштво", "Нолит", Београд, 1973.
10. James L. Roberts: "Hamlet notes", Coles Publishing Company, Canada, 1970.